

וכן אחר אסרו חג של פסח יתענה יום שמת בו אביו ואמו שקורין יא"ר ציי"ט :

כתב בש"ע סי' תס"ה שלא להקזיז דם בשום עי"ט משום ערב שבויעות שיצא מלאך ושמו טבוח ואמר להם לישראל אם אין אתם מקבלים התורה טבוח אתכם. אבל שרעד"פין מהרי"ו אוסר ומהרי"ל מתיר מלבד בהושענא רבא שהוא יום דין ובעי"ט האחרון של פסח הכל שרי דאינו רגל בפני עצמו. המדקדקין במעשיהם יאמרו נוסח זה אחר שריפת החמץ כל חמירא וכל חמיע דאיכא ברשותי דלא חמיתי ודלא בערתי ודלא ידענא לי' ליבטל ולהוי הפקר כעפרא דארעא :

ולפי שהלחם הוא חיים של האדם ואין ראוי לזלזל בכבודו לשורפו לכך נתקן בלשון תרגום שלא יבינו המויקין ומקטריגין סדה"י : **בע"פ** נכון ליהדר לשרוף החמץ אחר שעה ד' ר"ל תיכף נאך צעה"ן או"הר ואחר כך יבטלנה. והמדקדקין שורפין החמץ בין תשע לעשרה ר"ל צווישן גיין אונד צעהן או"הר וכן נכון לעשות :

דיני הלכות פסח רבות במאוד יותר משאר איסורין על כן ידקדק אדם במאוד ואל יסמוך על אנשי ביתו רק בעיניו יראה הן בהגעלה הן בכל ביעורי חמץ ומכ"ש בעשיית המצות לראות שיהיו עשויים בוריוזות בלי שהייה : **המנהג** להחמיר להגעיל כל הכלים אפילו כלי שתייה שתשמישן בצונן מ"מ צריך לדקדק כשמגעילן ביורה כל מיני כלים להגעיל בראשונה כלים שתשמישן בצונן ואחר כך כלים שנשתמשו עליו רותח כגון טעל"ר שאוכלין עליהם ואח"כ כלים שמשמשין בהן חמץ בכלי שני כגון קערות וכפות ואחר כך קדירות של מתכות ויורות ודודים :

כתב בש"ע סי' תנ"א סכינים מגעילן בכלי ראשון ומותרים. וכתב הב"ח ואם הקתא קבוע במסמרים קטנים אין מועיל הגעלה. גם סכין שקתא שלו עצם או עץ לא מהני הגעלה כי במקום המסמרים יש בהם גומות. ע"כ מי שיש בו יראת שמים יהיו לו סכינים חדשים או יצניע הסכין משנה לשנה. כלי שיש בו גומות או חלודה

והוא נקרא ג"כ קטן וכשרוקד ג' פעמים לא יכרע בכרכיו ולא ידלג רק יגביה עקבותיו ויסמוך על אצבעות רגליו וירקוד. ולאחר שאמר ג"פ תפול עליהם פנים ואחור יאמר לתבירו ג"פ שלום עליכם ואח"כ יאמר דוד מלך ישראל חי וקים. ואח"כ יאמר ג"פ סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל אמן .

קבלה מ' יהודה החסיד שיאמר אח"כ הפסוק קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות דומה דודי לצבי או לעופר האילם הנה זה עומד אח' כתלינו משיגה מן החלונות מציץ מן החרכים ואח"כ אומרים הללויה הללו אל בקדשו עד כל הנשמה תהלל יה הללויה ואח"כ אומרים מזמור אשא עיני אל ההרים וגומר כל המזמור ואח"כ יאמר תנא דבי ר' ישמעאל אלו לא זכו ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פנם אחת בחודש דים אמר אביי הלכך צריך למישרא מעומד :

(הג"ה כתבו המקובלים שיאמר ג"פ מזמור אלהים יחננו ויצויר בעיניו צורת המנורה ואח"כ ינער שולי בגדיו להבריח הקליפות) :

כתב בספר אור חדש מעשה שסיפר לו ר"מ מייזילס בא' שפגע בו עכו"ם ורצ' להרגו וביקש ממנו שיניחנו לעשות מצוה א' קודם מותו ואז היתה הלבנה בחידושה וקדושה בכונה גדולה ונעשה לו נס כשאמר כשם שאני רוקד כנגדך כך לא יוכלו כל אויבי ליגע בי לרעה בא הרוח ונשא אותו מן הארץ רחוק מן העכו"ם שפגע בו להרגו וניצל בעזרת האל ית' וגם שמעתי מי שקידש הלבנה מיום שקידשה לא ידאג שימות באותו חדש מאותו יום ואילך עכ"ל :

הלכות פסח

מנהג טוב לקרות מר"ח ניסן בכל יום ויום הנשיא השייך לאותו יום כי כל נשיא ונשיא היה לו סודות גדולות וביום י"ג בניסן יקרא פ' בהעלותך עד כן עשה את המנורה והוא נגד שבט לוי. ואותן הנהגין להתענות ער"ח של כל השנה יתענו ג"כ ער"ח אייר דאף שנוהגין קדושה בכל החדש זה לענין תענית רשות אבל תענית זה שקיבל עליו לחיוב בכל השנה יתענה

וצריך להודיע לו לכותי ולהבינו הדבר היטב שיהא דעתו סומכת לקנות וימסור לו המפתח וכן הוא מנהג בין הסוחרים להקנות מטלטלים במסירת מפתח שמוסרים לקונה די בזה וצריך לידע בבירור שהמנהג כן ואז מועיל ונקנה החמץ להכותי כמבואר בה"מ סי' ר"א אבל אסור לעשות שום תחבולה וערמה לגרום שלא יהיה הכותי יוכל לילך לחדר וליקח כל אימת שירצה ליקח ועל דבר זה נאמר ויראת מאלהיך :

כתב הר"ן מדנקיט אור לארבעה עשר בודקין את החמץ ולא אמר חושך ולילה מכאן אתה למד שהבדיקה צריך להקדימו שעדיין אור היום אף על גב שאין לילה ממש כדי של יתירשל ע"כ יש ליתור בזה והנהדר בזה ויתור לילך מחיל אל חיל ממצות אל מצוה דהיינו לאחר ששאב מים למצות יבדוק את החמץ כי זמן שאיבת מים היא סמוך אחר שקיעת השמש בין השמשות ואז תיכף אחר השאבת מים יבדוק :

בענין אכילת חמץ בע"פ ראה ראיתי הרבה המון עם שאינן נוהרין ואוכלין אחר ד' שעות על היום ועבירה גוררת עבירה שעיי"ן נמשכין בשריפת חמץ ואז בא שש קודם שנשרף ושתיים רעות עשו אינן מקיימין מצות שריפה בחמץ שלהם וגם הביטול שמבטלין אינו ביטול כי הוא לאחר זמן איסורו ואז אין החמץ ברשותו ע"כ מי שיש בו יראת שמים ראוי למהר ולהשכי' לאכול ויצוה לכל בני ביתו שיאכלו קודם שיגיע שעה רביעית וישרוף חמצו בשעה ד' כדי שיראו ממנו המון עם וכן יעשו אשרי לו שזוכה ומזכה את הרבים :

הנ"ה כתב בספר זכרון ציון שראוי לומר תפלה זו לביעור חמץ בשעת שריפת החמץ :
יהי רצון מלפניך ה' אורי כשם שאני מבער חמץ מביתי ומרשותי כך יאורי תבער כל החיצונים ואת רוח הסוואה תבער מן הארץ ואת יצרנו הרע תעבירהו מאתנו ונתת לנו לב בשר וכל הסטרא אחרא וכל הקליפות וכל הרשעה כעשן תכלה ותעביר ודון מן הארץ וכל המעיקים לשכינה תבערם ברוח בער וברוח משפט כשם שהעברת את מצרים ואת אליהם בימים ההם ובזמן הזה אמן. עכ"ה :

אף כל שהוא בעי ליבון ואם החלודה מבחוץ או על שפתו מלמעלה אין מעכב מהרי"ל. כתב בש"ע כלי שיש בו טלאי אם קדמה בליעת האיסור לטלאי צריך להסיר הטלאי קודם הגעלה או ישים גחלים על מקום הטלאי עד שישרוף גוף האיסור אם ישנו ואח"כ מגעיל כל הכלי. כתב מי"ט רבים אינם מבינים לשון טלאי ואוסרים כלים של כסף ומתכות ובדיל. וטעות הוא שתיקונם ע"י היתוך המתכות באור ואילו היה שם גוף האיסור כבר היה כלה ואבד ע"כ וכ"כ ט"ז :

מי שהיה רגיל להשתמש בביתו בכלי חלב אל יגעול אותו לאכול בו בשר וכן להפך והטעם כיון שהיו רגילין בכך בקל יבא ח"ו לטעות אבל מי שמכר או נתן שום כלי לאחר שלא היה רגיל בו מותר להגעיל להשתמש בהיפוכו מבשר לחלב או מחלב לבשר וליכא למיחש למיטעא :

הג"ה צריך להודיע זה שרבים שוגים ואינם יודעים מי שקנה כלי מן הכותי שהוא כלי מתכות ר"ל וואז מען קאן שמעלצן כגון כלי כסף וזהב ונחושת קלל שקורין מע"ש בל"א ובדיל עופרת וברזל אם הם חדשים צריכים טבילה במ' סאה שבאו מיד הכותי ליד ישראל לטהר אותו ואם הכלי אינו חדש צריכין הגעלה מאיסור שבלע בתוכו. ואח"כ צריכין ג"כ טבילה משום טהרה : עד כאן הגה"ה : י"ט להזהר אם קונים כלי חרש חדשים אם טובלין אותן שלא לברך עליהן רק טובלין בלא ברכה כי אין מחויבים לברך אלא על כלי מתכות ר"ל וואז מען שמעלצין קאן למשל זהב וכסף ברזל ונחושת בדיל ועופרת. ומי שיהיה בידו כלי מתכות מכותי בתורת משכון כל זמן שסובר הישראל שיש בדת הכותי לפדותו הרי עדיין כלי של הכותי ואם ישראל מגעילו מהאיסור מותר להשתמש בו בלא טבילה וכיון שנודע לישראל שבנדאי אין הכותי רוצה לפדותו עוד אע"ג שהשתמש בו זמן ארוך מ"מ מחוייב עתה לטבולו משום טהרה שהרי בעת הזאת נקרא כלי של ישראל כמבואר בס"ד סימן ק"ד. ע"כ הג"ה :

ולענין מכירת החדר שהחמץ בתוכו ימכור החדר עם כל מה שבתוכו ויאמר הכותי הריני מתנה שיקנה לי הכסף לבד בלי משיכה

בעכ"ס או בבהמה וידוע גם כן מה שכתבו המקובלים כר האוכל חמץ בפסח מיתתו במגפה כי חמץ גימטריא מגיפה וגם החמירו ר"ל שלא ילוש העיסה רק בזים שלנו שעבר עליהם לילה אחד כדי שיהיו צוננין וגם שלא יעבור הקמח והמים תחת אור השמים מגולה ואפילו ביומא דעיבא וגם שלא ילוש נגד החלון או הפתח שיוכל השמש הזרוח עליו וגם החמירו רבותינו ז"ל שלא יניח העיסה בלי שום עסק אף בלי שהייה כי יש פוסקים סוברי' שהשיהות מצטרפות וכל החומרות שהחמירו חכמים ז"ל כדי שלא יבא העיסה ח"ו לידי חימוץ שלא יהא נענש עליו האוכלו בחיוב כרת. יכמה שמירות גדולות שנצא בהלכות פסח שצריך כאן כי רבים אינם יודעים מאנהרות כולם. על כן אוי לעינים שכך רואות מהקלות גדול שנעשה בעונותינו הרבים בישובים ובכפרים עם ככהן כמש כולם כאחד שוים אחד שעושין עיסות גדולות הרבה ועיסות הרבה כדי שלא יהיו צריכין ליתן שכירות הרבה לאופה כותי ויש מעמידין גערים קטנים ונערות קטנות לעסוק בעיסתן ויש אפילו גדולים שאין בהם יראת שמים כלל שמניחין העיסה לפניהם ומכין על העיסה במגלגל שקורין וועלג"ר האל"ץ ואין מהפכין העיסה כלל מצד לצד לעסוק בו כראוי ובודאי העושין כן שאינן משגיחין בעצמן על עיסתן לעסוק בו כראוי ובפרט על ידי קטנים וקלי הדעת אותן בני אדם אוכלין חמץ בפסח בבתיהם וגם לפעמים אופין בחדר שיש בו התנור שאופין בו ובודאי חוס התנור הולכת על פני כל החדר וממהר להחמיץ העיסה ויש מקילין עוד קודם שמשמיץ המצות לתנור עושין עשרים או שלשים מצות כדי שיהיו מוכנים אם יאמר האופה להביא לאפות זהו בודאי איסור גמור. על כן כל ישראל קדושים הם כל כונתם לעבוד את בוראם כראוי ולזכות ע"י התורה והמצות לחיי עד ולרוב טוב הצפון ולא שיהא ח"ו נשמתם ונשמת בני ביתם נכרתים מעדה ישראל אלא שהרוב שוגגי' הזה ולא יודעים מאיסור והעונש הגדול ובודאי אם יודע להם מהאיסור והעונש הגדול בודאי יראו ולא יודונו עוד. על כן מן הראוי להודיעם ולהזהירם על כך מוטב שיוציא הוצאות מעט יותר (ר"ל שלא יאפה כל המצות בהסקה אחד אלא יאפה בבי' הסקות אף שמחוייב ליתן להאופה שכירות כפול משני הסקות) כדי שיהא לו מצות שנעשי' כהלכתן ובכשרות ויחשוב בדעתו אם בא

אין אומרים בע"פ ובחול המועד של פסח מזמור לתודה לפי שיש בלחמי תודה חמץ ואין ראוי להקריב קרבן תודה:

כתב מ"א הבא אחר נפלים צריך להתענות בע"פ דהוי בכור לנחלה:

בתשובת חוט השני כתב בכורים שהמה בעלי ברית או סנדקים מותרים לאכול על המילה ויפרעו התענית אחר החג נ"ן:

כתב מ"א מצה כפולה ונפוחה אין לאוכלה בע"פ כל היום שמא מצה הוא ואסור לאכול מצה בע"פ אבל ביום י"ג מותר:

כתב מהרש"ל אין מברין את האבל בע"פ וכן אם נקבר המת בע"ש אחר חצות אין אומרים צדוק הדין ואין מברין את האבל:

כתב ב"ח אבל תוך י"ב חדש אין לו הסיבה אבל מ"מ לובש הקיטל שהוא בגדי מתים וה"ה אבל על שאר מתים תוך ל' כשלא נהג ז' קודם הרגל אינו מיסב ובכל מקום שנוכר אין צריך להיסב יש איסור להיסב וכן כתב רש"ל מ"א:

בענין ערב פסח שחל להיות בשבת עושין סעודה שלישית בבשר ודגים ובווהר איתא שישלים סעודה שלישית בדברי תורה וביין:

המוצא חמץ בביתו בימים טובים של פסח או בערב פסח שחל להיות בשבת אחר חצות היום יוציאו על ידי כותי ובליקא כותי יכפה עליו כלי ולא יטלנה ובחה"מ יוציא בעצמו: וכל מי שיש בו יראת שמים ישתדל בכל מה דאפשר ויראה שיאפה כל המצות שצריך לכל המועד קודם פסח כי אם יתערב עמו משהו מחמץ יתבטל קודם זמן איסורו וכן כתב הטור ומנהג יפה הוא:

הג"ה וידוע לכל בר דעת שהחמירו חכמינו ז"ל באיסור חמץ יותר מכל האיסורים שבתורה שכל האיסורים נתבטלו בששים וחמץ איסורו במסוה ואפילו באלף לא בטיל חדא ולא בדילי' אינשי מניה ועוד משום שהחמירו תורה לעבור עליו בכל יראה ובל ימצא ועוד שיש בו חיוב כרת כדכתיב כל אוכל מחמצת ונכרתה הנפש היא מעדת ישראל ר"ל שיכר' נפשו מעדת ישראל שלא יבא בגלגול ישראל רק

צריך לומר קודם שילוש העיסה כל הפירורין שיפלו מן הבצק הזה יהיו בטילים והפקר ולא כמו שאומרים סתם פירורין הפקר: ראוי לומר בכל פעולה של מצוה לשם מצוה מצוה הן בעשיית המצות הן בשאיבת המים הן במדידת קמח הן בנתינת המים. ויאמר בזה הלשון דא גיב איך איין מעל צו מצת או מעל צו מצות דא גיב איך איין וואשר צו קנעטין מצת או מצות והוא על פי הסוד כדי להבריה הקליפה ממנו וישרה עליו רוח הקדושה ויהא כונתו לשם שמים:

הג"ה יש להזהיר לנשים כי לפעמים יש שה עיסות ואין שמה נשים כמנין העיסות טוב שתקח אשה אחת חלה מב' או ג' או יותר בברכה אחת והיו העיסות נושקין זו לזו ולא לברך וליקח חלה על כל עיסה ועיסה. בק"ק מפוארה ק"ק פירדא נזהגין לעשות כל העיסות קטנות מאוד ואע"פ שיש בעיסות שיעור חלה נזהגין שלא ליקח חלה עד אחר האפייה ואומרים הטעם מחמת מהרת עשייתן יש לחוש שישכח מליקח חלה מקצת מהן ואחר האפייה משימין המצות בסל או בגפה אחת ולוקחין חלה ממצה אחת על כולן. אם נשכח מליקח חלה מהעיסה אחד ואינו יודע איזה הוא אחר האפייה ישימו המצוה בכי או במפה ויקח חלה מאחד כולן בלא ברכה: ע"כ הג"ה

עוד ראוי להשגיח ולהזהיר בזה עד מאוד שנוהגין הנשים אם אופין בבית כותי להטיל חלותיהן על הכירה תוך הגחלים ואח"כ אם הנשים הולכים משם באו הערלים ולוקחין אותן החלות מתוך הגחלים קודם שנושרפין ונותנין אותן לחזירים שלהם וזה שכיח עד מאוד ע"כ ראוי לעמוד על גביהן בר ישראל או בת ישראל עד שנושרפו לעפר.

נוהגין העולם ליקח למצת מצוה כמה עשרונים ועושים מצות גדולות ובאמת טועין הם כי כל הפוסקים כתבו בהדיא והלבוש האריך בזה וכן בש"ע סימן ע"ה שלא יהיו שלש מצות אלא מעשרון אחד זכר ללחמי תודה והוא ג"כ על פי סוד כמוס אע"ג דבשאר העיסות נזהגין לעשות קצת גדולים אבל מעיסה זו לא יהא יותר מעשרון שהוא שיעור חלה עיין שם

אליו על הדרך ליסטים אחד וחברו שלופה בידו ואמר לו אם אין אתה נותן לי כך וכך אכה אותך מכת חרב והלא בודאי שהוא נותן לו כדי שיהא ניצל ממנו על אחת כמה וכמה ראוי לו שאל יקמץ מתנת שכר אפייתן כדי שלא יהא ח"ו נפגם נשמתו ונכרתה חס ושלום ודי בכך לכל בר דעת שישגיח בעצמו על עשיית המצות. ועוד צריך להודיעם אם התנור מלא ועדיין יש מצות עשויות מוטב שישברו המצות ולעשות מחדש ממה שימשמשו בו בידיהן: ועוד צריך להודיעם אם העיסה רכה מותר להתערב בו עיסה קשה אם כבר היא עשוי או לעשות עיסה קשה להתערב בו. ע"כ הג"ה:

ראוי להשגיח בזה בכלי שלשין בו ולש בפעם אחד כמה עיסות בזה אחר זה וכשמודד הקמח בהכלי אז פירורי העיסה שנדבקו בהכלי מהעיסה ראשונה משתהים בלי עסק וגם לפעמים לשין איש או אשה או בתולה כמה עיסות בזה אחר זה ובודאי עדיין נשאר נדבק העיסה בידיהם. ע"כ צריך לראות שיהא הכלי נקי והידיים יהיו ג"כ נקיים ובוזה לא נזהרו ע"כ יש לנהוג לרחוץ הכלים והידיים היטב ולנגבם בין עיסה לעיסה או שיהיו לו שני כלים מוכנים מיד אחר עיסה ראשונה יהיה אחד מוכן לרחוץ הכלי היטב ולנקותו והעיסה השניה ימדוד בכלי השני וכן חזור חלילה וטוב ויפה הוא:

הג"ה ראוי ליוזר שהמודד הקמח לא יתן מים לאיתו שלש כי שמא נדבק מעט קמח בידו ויפול לתוך המים וגם יש ליוזר מי שמודד קמח שיש' הכתונת מעל הזרוע עד המרפק שקורין עלינגוב"ן כדי שלא יבא הקמח אל כתונתו או למלבושו ואח"כ אם יתעסק בעיסה יפול הקמח לתוך העיסה כי כל זה צריך וזהירות גדול כי רבים אינם נזהרים בזה. ע"כ הג"ה:

כתוב בכתבי האר"י ז"ל מי שעוסק במצות עד שמתחמם כל הגוף עד שיוזע כגון בעשיית המצות בפסח ובלישתן או בנשיאת המטה של המת או בעשיית הארון והקבר או הולך לדבר מצוה או בשום מצוה מכפר על הוצאת זרע לבטלה כי הזרע בא ע"י חימום כל הגוף:

בערבי פסחים מחצות ואילך משמתין אותו:
וכתב בעל א"ז אם שכח ליטול צפרניו קודם חצות וכן כל הגי דמיתרין לגלח בח"ה כמו שיתבארנו סי' תקל"א ה"ה דמיתרין אחר חצות בע"פ וגם לסוך מנעלים שקורין שי"ך שמירין אסור אחר חצות. ואם אפשר לו יאפה המצות אחר חצות שיהא במקום קרבן פסח. ואחר חצות ילך לרחוץ ויטבול עצמו לכבוד הרגל אשר בחר בנו מכל העמים:

הג"ה כשהולך לטבול בערב הרגל בטבילה ראשונה יאמר הריני טובל לאעברא הזומא מעלי בטבילה שנייה יאמר הריני טובל לעברא לברשין זהור. בטבילה שלישית יאמר הריני טובל לקבל קדושת הרגל ויאמר:

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו כשם שאני מטהר את גופי במקוה מים אלו כן ה' אלהינו מטהר את נפשי ורוחי ונשמת: במי רחמך היוצאים מן הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן ובהם הדיית כתמינו ותאציל עלינו שפע משני שמותיך הוי"ה והה"ה במילוי יו"דין כזה ויכוין (יוד ה"י וי"ו ה"י אלף ה"י יו"ד ה"י) שעולה רג"ל שנהיה טהורים בבחינת נפשינו לפני כסא כבודך ונוכל לקבל עלינו שפע יוס הקדוש הזה חג פלוני ואל יעכב חטא ועון את תשובותינו לפניך בזכות השמות היוצאים מפסוק ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה האים קרא ימיב שסגולתן להעביר כתם חטא ופשע ורשע ולהוסיף קדושה בנפשות הצדיקים ויאמר מקוה ישראל ה' מושיע בעת צרה וכתוב ורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טימאותיכם מכל גלוליכם אטהר אתכם א"ס:

בשעת יציאה מן המקוה יאמר הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים אם רחץ אדני את צואת בנות ציון ואת דמי ירושלים ידוח מקרבך ברוח משפט וברוח בער אהר ו"ע אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם אביכם שבשמי' שנאמר ורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם ואומר מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל ופוסע לאחוריו כיוצא מבה"כ:

וע"כ כל ירא שמים צריך ליוהר בזה ואל ישגיח בהמון עם שאינם נוהרין בזה:

כתב בעל א"ז סימן תע"א אם נמצאו נקבים בתוך המצה בפסח אינו אוסר אל מקום נקב כיון שנאפו קודם פסח ואם נשאר מצות עד אחר הפסח ונמצאו נקבים במצות מ"מ מקום הנקב אסור ומחויב לתוך הנקבים ולהשליכן לנהר דהוי חמץ שעבר עליו הפסח אע"ג שנאפו המצות קודם הפסח אבל במצות שנאפו בפסח ונמצאו בו נקבים הן שנמצאו בתוך הפסח הן שנמצאו אחר הפסח כל המצה אסורה וכן אם נמצא במצה שנאפה בפסח שנכפלה כל המצה אסורה:

הרחת שקורין שויב"ל בל"א נכון לקנות חדש או לעמוד משנה לשנה משנה זו לשנה אחרת ביד ישראל וראוי להיות לאפיית מצות שני שויב"ל"ן אולי יחמץ מצה אחת ואין ראוי להוציא ברחת זו מצה אחרת: **ראוי** ליוהר שלא יוציא שום מצה מהתנור לראות אם היא אפוייה עד שנאפה יפה יפה שלא יבא לידי חמוץ: ראוי ליוהר אם מביאין מצות לתנור אם רואה המביא שיש שם שני בני אדם שיש להם מצות בידן ירחיק את עצמו עם המצה מהתנור ולא יעמיד שם וימתין כי בקל יבוא לידי חימוץ מחמת חום התנור וראוי להשגיח על זה ביותר:

בערב פסח יקיים שויתי ה' לנגדי תמיד בכל היים כלו בעבודת הש"י באהבה וביראה שיהא זריז לבער החמץ ב' שעות מקודם חצות ולבטלו במהירות ויהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו ויחשוב ככה יבער היצה"ר כי חמץ רומז ליצה"ר ולא ימצא עוד אצלו אפי' במשהו כי אותיות חמץ ואיתיות מצה אין החילוק ביניהם רק משהו של הה"א:

ואח"כ יסתפר לכבוד י"ט קודם חצות דוקא וכן ליטול צפרניו קודם חצות כי מחצות היום ואילך הוא י"ט והטעם דהחמירו בע"פ יותר מבשאר ערבי שבתות וי"ט משום דומן הקרבת פסח היה מחצות ואילך וביום שיחיד מביא קרבן אסור בעשיית מלאכה ואע"ג דבטל הטעם לא בטל האיסור. והעושה מלאכה

ובשלוש חלוק המיוחד ליי"ט יאמר פסוק זה כל כלי יוצר עליו לא יצלה וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה'. ע"כ הג"ה:

ונשלמה פרים שפתינו ע"כ תקנו אנשי כנסת הגדולה התפלה כנגד תמידין ותפלת מנחה היא נגד תמיד של בין הערבים והנה בזמן שבית המקדש היה קיים היה הפסח נשחט אחר תמיד של בין הערבים וכדי שישלמו פרים שפתינו ראוי לעסוק בסדר קרבן פסח אחר תפלת המנחה והא לך סדרו בקצרה כפי מה שהעתיק בסדר היום וז"ל:

קרבן פסח מביא מן הכבשים או מן העזים זכר בן שנה ושוחטו בעזרה בכ"מ אחר הצות ארבעה עשר דוקא ואחר שחיטת תמיד של בין הערבים ואחר הטבת הנרות של בין הערבים ואין זורקין דם הפסח עד שישחטו התמיד ויורקו את דמו וממריס' בדם הפסח כדי שלא יקרוש עד שזורקו דם התמיד ואח"כ יורוק דם הפסח ואין שוחטין את הפסח על החמץ וזורק דם הפסח זריקה אחת כנגד היסוד וכיצד עושין שחט השוחט וקבל הכהן האחר בראש השורה ונתן לחבירו וחבירו לחבירו והכהן הקרב אצל המזבח וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד וחזור הכלי ריקן לחבירו וחבירו לחבירו. מקבל כלי המלא תחילה ואח"כ מחזיר הריקן והיו שורות של בויכי כסף ושורות של בויכי זהב ולא היו לבויכין שולים שמא יניחום ויקרש הדם אח"כ תולין את הפסח ומפשיטין אותו כולו וקורעין אותו וממחין את קרביו עד שיצא הפירש' ומוציא את האימורין והם החלב שעל הקרב ויותרת הכבד וב' כליות והחלב שעליהן והאליה לעומת העצה ונותנים בכלי שרת ומלחים ומקטיר הבהן ע"ג המזבח כל אחד לבדו והשחיטה והזריקה ומחוי קרביו והקטר חלביו דוחין את השבת ושאר עניניו אינם דוחין את השבת וכן אין מוליכין אותם לבית כשחל בשבת אלא כת האחד הם מתעכבין עם פסחיהם בהר הבית והכת השני יושבת לה בחיל והג' במקומה עומדת חשיכה יצאו וצלו פסחיהם דבג' כיתות הפסח נשחט ואין כת

פחות משלשים אנשים נכנסת כת הא' נתמלא העזרה נועלין אותה ובעוד שהם שוחטין ומקריבין הלויים קוראין את ההלל אם גמרו אותו קודם שיקריבו כולם שונים אותו ואם שנו ישלשו. ועל כל קריאה תוקעין ג' תקיעות תקיעה תרועה תקיעה גמרו מלהקריב פותחין העזרה יצאה כת ראשונה נכנסה כת שניה נועלין דלתות העזרה גמרו פותחין. יצאה כת שניה נכנסה כת שלישית ומעשה כולן שוין ואחר שיצאו כולן רוחצין העזרה ואפילו בשבת מפני ליכלוך הדם שהיה בה וכיצד היתה הרחיצה אמת המים היתה עוברת בעזרה והיה לה מקום לצאת ממנה וכשרוצין להדיח את הרצפה סותמין מקום יציאתה והיא מתמלאת על כל גדותיה מפה ומפה עד שהמים עולין וצפין מכאן ומכאן ומקבץ אליה כל דם וכל ליכלוך שהיה בעזרה. ואח"כ פותחין מקום יציאתה והכל יוצא עד שנשאר הרצפה מנוקה ומשופה זהו כבוד הבית ואם הפסח נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחרת. זהו הענין בקיצור.

וצריך האדם הירא וחרד על דבר ה' לקרא איתו בזמנו שתעלה קריאתו במקום הקרבתו וידאג על חורבן הבית ויחנן לפני ה' בורא עולם שיבנה אותו במהרה בימינו. עכ"ל: **ואח"כ** ילביש מלבושיו הנקיים והמכובדים כדי לקבל שמחת הרגל בשמחה ובששון וכן גאה לו לעשות ולהחזיק טובה וחנות למי שעשה לאבותינו ולנו כל הניסים והנפלאות במצרים והוציאנו מעבדות לחרות. וע"כ צריכין אנו להראות בעצמינו הענין ההוא ולשמוח בישועת אלהינו להכיר ולידע החסד הגדול שעשה א' אבותינו לישראל עמו ויעשה המצוה לשמה בדעת שלמה ובכונה ראוי' ולא דרך עראי מצות אנשים מלומדה:

ואח"כ כשמקבל יי"ט ומתפלל ערבית יתפלל בכונה שלמה ובשמחה לזה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו: ויחזור לביתו ויתנהגו הוא ואשתו כמלך ומלכה ובני ביתו כבני מלכים ויכינו כלי כסף וזהב בגדי משי ורקמה מכל מה שחננו הש"י והכל כדי להראות לכל שמחת לבו בחסדו של מקום:

זרוע כבש או איל ויותר טוב שיהא מבושל ולא צלוי. ויהא לו ב' זרועות ושני ביצות מבושלות ובכל לילה יחלקם לב"ב וכן משמע בטור בשם רבינו פרץ וכן מצאתי בתו' פרק ע"פ וזל שני מיני בשר פ' ר"ת צלוי זכר לפסח ומבושל זכר לחגיגה ולא נהירא לכך נראה דתרויהו מבושלין וכן משמע לשון תבשילין:

הג"ה כתב ע"ת וז"ל ומהרש"ל פסק שצריך לאכלו לזכר אכיל' פסח והגיגה וע"כ טוב ונכון ליקח ב' תבשילין ולא צלויי' ומיד אחר הכריכה יש לחלקם לב"ב וכתב הבי"ח שכן היה מנהגו וכן עיקר עכ"ל וכן הובא בא"ז. עכ"ה

כתב בש"ע סימן תע"ה ונהגו לעשות ג' מצות של סדר מעשרון זכר ללחמי תודה ועושים בהם סימן לידע איזה ראשונה או שני' או שלישי'. ומניחים הראשונה עליונה והשניה באמצע השלישית בתחתונה. ואופין אותם ג"כ כסדר. ואם נשבר אחד מהמצות יקח אותה לשניה במקום לוי באמצע אפילו היה הכהן דבלא"ה פורסים אותה ויסדר הקערה לפניו בענין שאין צריכין להעביר על המצות דהיינו הכרפס למעלה מן הכל והחומץ או מי מלח סמוך לו יותר מן המצה והמרור והחרוסת יהיה קרובים מן הבשר והביצה:

הג"ה הטעם שמגביהין הקערה מפני התינוקות שישאלו שעדין לא אכלנו ולמה מסירין הקער' ומשיכין להם שמחוייבין אנחנו מקודם להודות ולהלל להשי"ת אודות הנסים שעשה לנו ועיקר וסיפור הוא דיסא לחינוקות דכתיב והגדת לבניך ע"כ מצוה גדודה לספר להם בל"א עיקר הנסים ויציאת מצרים להכניס היראה ואמונה בלבבם. עוד טעם להגבהת הקערה שהיינו שפלים במצרים עד מאד והגביה הקב"ה אותנו עד למעלה. נוהגין העולם ליקח לחרוס' אגסי' שקורין בירי"ן בל"א וטועים הם כי צריכין דוקא ליקח אותן פירות שנמשלו להם ישראל וכן הוא בפי' בש"ע סי' תע"ג וז"ל ועושין החרוסת מפירות שנמשלו בהם ישראל כגון תפוחים תאנים אגוזים רמונים שקדים ונותנים עליהם תבלין כגון קנמון וזנגבול הדומים לתבן שהיו מגבלין בו הטיט עכ"ל ע"כ במדינתנו: שאין לנו כל המינים יש ליקח תפוחים ואגוזים והוא ג"כ ע"פ הסוד כידוע לירדעי חן: עכ"ת

כתב מ"א כל השנה טוב למצט בכלים נאים וזכר לחורבן חוץ מליל פסח ירבה בכלים נאים: ומהר"ל לא היה משתמש במשכנות של עממין כי אם בפסח ע"כ. ויכין מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות. אבל תוך י"ב חדש אין לו הסיבה ב"ח וגם אין לובש הקיט"ל. כ' מ"א דה"ה אבל על שאר קרובים תוך ל' כשלא נהג ז' קודם הרגל אינו לובש הקיט"ל:

וקדושת לילה זו וכל הדינים הנהגים הוא קדוש' רבה במאוד כי אז בחר בנו השי"ת מכל העמים וקדשנו במצותיו ע"כ ראוי לאדם להיות נוהר שלא ידבר בלילה זו שיחה משיחת חולין ויזהיר לבני ביתו על זה ולא יהיו נפרדים מדבקות השי"ת רגע כמימרי' רק יתעסקו בחצות הלילה בסיפורי נסי מצרים ולפרסם לבני ביתו ואם הקב"ה חלק לו בבינה ויודע סודות הענינים יעסוק בהם. עוד מטעם אחר שלא ישיח שיחה בטילה עד אחר אכילת אפיקומן:

כשמברך אמצה ומרור יכיון בברכות ג"כ על הכריכ' גם מן הראוי כשמברך על אכילת מצה שיהיה במחשבתו ג"כ על אכילת אפיקומן וכשהוא כך איך יפסיק בשיחת חולין שלא לצורך:

ראח"כ יעסוק בדברים הצריכין ללילה להסדר ויכין עצמו מבעוד יום ויהא שלחנו ערוך ויהא הכל מוכן ומזומן שלא יצטרך להשהות מחשיכה כדי שיאכל האפיקומן וגם אמירת ההלל קודם חצות הלילה דוקא וטוב שיהא לו כרפס שקורין קירבל בל"א שהיא כרפס ממש ואם א"א שיהא לו כרפס ממש נוהגין ליקח ביטרליין בל"א וטוב ג"כ אם יהא לו חסא למרור שקורין לאטוג"א בל"א שהיא חסא ממש ואם א"א נוהגין ליקח מערטין שקורין קרי"ן בל"א. נוהגין העולם לצלות ביצה ולצלות זרוע זכר לזרוע גטויה וביצה דתרגומא ביצא דבעא רחמנא למפרקינן אבל נראה שהזרוע והביצה לא יהיה צלויין רק מבושלין מאחר דהתלמוד קוראן שני תבשילין יכן הוא בסדר היום וז"ל וישים בקערה ביצה

מלי שאין לו חסא שקורין ליטוג"א למרוד
נהגין ליקח קרי"ן בל"א. רש"ל. וכן
שמעתי בשם מהר"ר שכנא שכן קיבל מרבנותיו
דכל מה שיש בקרקע קרוי שרשים ומה שהוא
למעלה מן הקרקע קרוי קלח ויוצאין בקלח ולא
בשרשים ע"כ כשיקח כזית מן הקרין יקח העלין
עם הראש כעובי אצבע וזהו בודאי למעלה מן
הקרקע ומה שהוא חייב לאכול מדאורייתא צריך
להיות דוקא כשיעור כזית הן באכילת מצה והן
באכילת מרור לכן ראוי לכל יר"ש לאנוס א"ע
שיאכל כזית מן המרור ולא כמו שנהגין העולם
שאוכלין רק דבר מועט ואינן יוצאין ידי חובתן
ע"כ צריך למעך העלין של הקרי"ן כי לפי
מראית העין הוא כזית וכשימעך אינו כזית:

הג"ה נהגין העולם כשאוכלין מרור טובלין בחרוסת
ולוקחין ג"כ חרוסת ואוכלין עם המרור צריך
להודיע שצריכין לגעור החרוסת מעליו וכן הוא בהר"א
בש"ע סימן תע"ה. וכן בכריכה צריך ג"כ ליקח כזית
מן הקרי"ן העלין עם הראש. נהגין העולם בכריכה
אין אוכלים הכריכה בחרוס' וכתב בע"ת שמהרש"ל
והב"ה הסכימו עם דעת ב"י שצריך בכריכה ג"כ
לטבול בחרוסת וטעם נכון הוא שהרי עיקר טעם
הכריכה שאנו עושין כמו שעשה הלל וע"כ הלל היה
מטבל בחרוסת שלא אכל מרור רק בכריכה. וכתב
בש"ע סי' הנ"ל שצריך לאכול מצה ומרור בהסיבה
(דמשום מצה בעי הסיבה ואי משום מרור הא אם
אכל בהסיבה יצא ע"ת שם)

ולענין ד' כוסות שיעור הכוס צריך להיות
גדול שמחזיק רביעית הלוג שהוא
כמו ביצה ומחצה וכתב ב"י שאין צריך לשתות
דוקא רביעית אלא רובא ומיהו התוס' כתבו
שצריך דוקא לשתות רביעית הלוג. והרמב"ם
כתב שצריך לשתות רוב מכל כוס אפילו מחזיק
כמה רביעית:

הג"ה כתב בא"ז בשם ב"ח דלא ימלא כל הכוס רק
רובו ממנו וזה נקרא נמי כוס של יין וישתה
הכל לכתחילה ובדיעבד יצא בשתיית רוב ממנו ובמדינת
פולין שהיין ביוקר ושתינו מעט יזהר כל אדם שלא
ליקח כוס גדול רק רביעית. וישתה כולו לכתחילה או
ר"ב בדיעבד עכ"ל ואין ליקח כוס שפיו צר כעין

וגל"ק גל"א) מפני שלא יוכל לשתות רביעית בבת
אחת:
וכשמברך על היין תהיה הפת מכוסה שלא
יראה בושתו וכשאומר ההגדה
יהא הפת מגולה דהיינו אותה החצי מצה
הפרוסה צריך להיות קצת חוצה מגולה כי
נקרא לחם עוני שעונין עליו דברים הרבה.
וכשמגיע לפיסקא והיא שעמדה לאבותינו וכו'
עד שסיים הפיסקא והקב"ה מצילנו מידם וזהו
ע"ד הקבלה אז יהא הפת מכוסה ויאחו הכוס
בידו. ואח"כ יעמוד הכוס על השלחן ויגלה
הפת עד שהגיע לפיכך. ואז יכסה הפת ויאחו
הכוס בידו ויאמר לפיכך וכו' ולעולם יקח
הכוס ביד ימין והוא ע"פ הסוד:

הג"ה וקודם שיתחיל הקידוש יאמר הריני רוצה
לקיים מצות כוס ראשון של ארבע כוסות
לשם יחוד קב"ה ושכינתיה ע"י שהוא טמיר ונעלם
בשם כל ישראל. וכן יאמר קודם שיתחיל לומר הא
לחמא עניא הריני רוצה לקיים מצות סיפור יציאות
מצרים לשם יחוד וכו' וכן יאמר בכוס של אחר לפיכך
הריני רוצה לקיים מצות כוס שני מד' כוסות לשם
יחוד וכו' וכן קודם אכילת מצה יאמר הריני רוצה
לקיים מצות אכילת מצה לשם וכו' וכן קודם
אכילת מרור יאמר הריני רוצה לקיים מצות אכילת
מרור לשם יחוד וכו' וכן קודם אכילת אפיקומן יאמר
הריני רוצה לקיים מצות אכילת אפיקומן לשם וכו'
וכן קודם ברכת המזון יאמר הריני רוצה לקיים מצות
ברכת המזון לשם יחוד וכו' ואחר ברכת המזון קודם
הברכה על היין יאמר הריני רוצה לקיים מצות כוס
שלישי מד' כוסות לשם וכו' וקודם כוס רביעי יאמר
הריני רוצה לקיים מצות כוס רביעי מארבע כוסות
לשם יחוד וכו':

לפי ספרי הקבלה הנוסחא האמתית היא ה"א לתב"א
עני"א בגי' רי"ו שהוא סוד י' פסוקים ויס"ע
ויב"א וי"ט שהם ע"ב שמות רי"ו אותיות שבכת השם

הזה יצאו ממצרים כידוע לחכמי לב: עכ"ה
וכד' שיצא לכל הדיעות בשעת ברכת המוציא
יקח הפרוסה בין ב' השלימות דהיינו
שיקח שלשתן בידו כדי שיהא ג"כ לחם משנה
וקאי הברכה ג"כ על הפרוסה ואחר הברכה יניח
השלישית שנקראת ישראל ויקח רק העליונה

חייב אדם לעסוק בהלכות פסח ולספר ביציאת מצרים ובנסים ובנפלאות שעשה הקב"ה לאבותינו עד שתחטפנו השינה. אע"ג שנוהגין העולם שלא לקרות ק"ש על המטה בשני לילות האלו כי המה נקראים ליל שמורים מן המזיקים מ"מ ברכת המפיל חבלי צריך לברך כי הברכה אינה משום שמירה רק ברכה על השינה גם יאמר פ' שמע:

ואחר כל הסדר יאמר שיר השירים כולה. יש אנשי מעשה שאינם ישינים שום שינה בשני לילות האלו ומתעסקים ומספרים בענין יציאת מצרים עד הבוקר:

הג"ה לפי קבלת האר"י ז"ל אסור הזוג אבל ליל טבילה של מצוה מותר: עכ"ה

מצאתי כתוב בשם מהר"ל בלילות סדר של פסח יאמר בברכת המזון הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך ליום שצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה ויהיה חלקנו עמהם ואח"כ יאמר הרחמן הוא יוכנו לימות המשיח וכו':

כתב הש"ע והלבוש סי' תע"ב מצוה לחזור אחר יין אדום מפני שדרכו להיות משובח מן הלבן לפיכך אם ידוע לנו שהלבן שיש לנו הוא משובח הוא קודם:

כתב ט"ז בומן הזה נמנעין מליקח יין אדים מפני עלילות שקר בעו"ה:

כתב בש"ע סי' תפ"ג מי שאין לו יין בליל פסח במקומות שנוהגין לשתות מי דבש שקורין מע"ד יכול ליקח אותו לד' כוסות. כתב מ"א אם שתיית רוב המזן לאקרי"ץ או עפפיל" טראנ"ק מותר ליקח אותו לד' כוסות אם אין לו יין ומע"ד: ואין יוצאין בשריית מי צמיקים. מהר"ש: כתב בש"ע סי' הנ"ל גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל המצות הנהגות באותו לילה (ואע"פ שהוא מצות עשה שהזמן גרמא מ"מ מאחר שהנשים ג"כ היו באותו נס גם עליהם תקנו חז"ל שיהיו חייבות בכל אותן המצות הנהגות באותן לילות ע"ת שם):

יש נוהגין ליקח חתיכות מהאפיקומן ועושין בו נקב ותילה אותו בקיר ותולה כך כל השנה ולא נמצא מנהג זה בשום ספר ולפע"ד

שנקראת כהן והפרוסה שנקראת לוי ובוצע כזית מן כל אחד ואחד ואם אינו יכול לאכול שתיהן בבת אחת יאכל תחילה כזית המוציא שבצע מהעליונה ואח"כ יאכל כזית מהפרוסה ושתיהן יאכל בכריכה ולא יפסיק בשיחה ח"ו עד שבלע שתיהן:

כתב מהרש"ל מה שנדפס בסוף לפיכך ונאמר לפניו הללויה הוא טעות וצ"ל ונאמר לפניו שירה חדשה שקאי על שירת הים שהיתה בלשון נקיבה ר"ל שחזרו לגלות כמו הנקיבה שחזורת ויולדת ובברכה שאומרים בהגדה אומרים שיר חדש דקאי על העתיד לבא שלא יחזרו שוב לגלות כדמיון זכר כמ"ש את השירה הזאת ולפיכך צריך לנקוד ונאמר בסגול תחת הנו"ן שהוא משתמש בלשון עבר ולא בחולם שהוא משתמש לשון עתיד ולפי דעת מהרש"ל צ"ל ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה דקאי על זה שכבר אמרו הללויה כלומר הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה. בקצת הגדות נדפס ברכה קודם הלל היא טעות שאין מברכין כאן ברכה. אחר ההלל הגדול נדפס בהגדה פסוק רננו צדיקים אין לאימרו כי פסוק זה אינו מן המזמור כלל מ"א:

הג"ה ע"כ מי שהוא ירא שמים ורוצה לקיים הסדר כהלכתו כאשר כתבנו יכתוב בסדר הגדה שלו בכל מקום ומקום ההנהגה כדת מה לעשות ואו בודאי לא ישכח שום דבר: ע"כ הג"ה.

כתב מהר"ל כל המצות שאוכל בסעודה צריך הסיבה. וכן כתב מהר"ל והרוקח. בשעת האכילה לא יאכל כל שבעו עד שיהא קץ באכילה שלא יהא לו אכילת אפיקומן כאכילה גסה שעליו נאמר ופושעים יכשלו בם ח"ו ואז יהא לו אכילת אפיקומן למשא ולטורח:

ומצוה מן המובחר שיאכל אפיקומן שני זיתים דהיינו כמו ביצה תרנגולת ומ"מ לא יפחות מכזית ובעי הסיבה ויהא זהיר מלדבר שיחה בשעת אכילת אפיקומן וג"כ יהא זהיר לאוכלו קודם חצות כיון שהוא דוגמת אכילת קרבן פסח שהיה ג"כ אכילתו קודם חצות הלילה:

הג"ה וכבר נדפסו כמה פעמים ספירת העומר עם כל הכונות למי שיש לו יד ושם בחכמת הקבלה וגם התחינה שצ"ל אחר הספירה ואין להאריך בזה: עכ"ה

כתב רש"ל שצריך לספור בצאת הכוכבים ולא קודם לכן ואם הוא בין השמשות אינו רשאי להתחיל לאכול עד שיספור תחילה: נוהגין שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג בעומר אבל לארס ולקדש שפיר דמי. ואף מי שעשה שידוכין אסור לעשות ריקודין ומחולות ומי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. היינו בנשואין שעושין מצוה. אבל אם נסתפר בימי העומר נוהגין לקנוס ולענוש. ואין להסתפר עד ל"ג בעומר בעצמו ולא מבערב. מיהו אם חל ביום א' נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת. ומי שהוא בעל ברית ר"ל מוהל וסנדק או אביו של תינוק מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה סמוך לערב קודם כניסתו לבה"כ:

לא שפיר עבדי דהוי בזיון אוכלין כדכתב בש"ע סי' קע"א וגם אמרו רז"ל התולה פתו יתלה פרנסתו ובפרט שתולין החתיכה של אפיקומן במסמר אלא אם רוצה לקיים המנהג יקח דבר מועט מהאפיקומן לגשוא אצלו בכיסו ר"ל בתוך הזוין ועק בל"א והוא סגולה להצילו מן הגולנים ולהבריה הקליפות ממנו כי מצה לשון מריבה כי התרגום של מסה ומריבה הוא מצותא. או יקח דבר מה מאפיקומן ויניח בביתו במקום מוצנע ומטעם הג"ל:

כתב בש"ע סי' תפ"א אחר ד' כסות אינו רשאי לשתות יין אלא מים. וכל משקים דינן כיון. כתב ב"ח אבל מי זינג"בל שקורין אינגב"ר וואסי"ר שרי. וכתב בד"מ והמנהג לשתות מים המבושל שקורין לקרי"ץ וא"כ אפשר דאף עפ"י"ל טראנק שרי עכ"ל:

כתב במ"א בשם תשובת רמ"א סי' ע"ה האריך שלא לברך על שום מגילה רק על מגילת אסתר ובעל א"ז פסק דגם על מגילת איכה מברכין בלחש כיון שהש"ץ קורא להשמיע לעם וכן פסק ט"ז שלא לברך על שום מגילה חוץ ממגילת אסתר וסיים בזה הלשון כל המברך על אלו הוי ברכה לכטלה:

דיני ספירת העומר

ענין ספירת העומר הוא ענין גדול וקדושה עליונה ממשיכים על עצמן ע"כ צריך שיתעורר לבו בכונה ויהיה קדוש וטהור:

טעות גדול בנוסח שרגילין לומר שהיום יום אחד או יום ב' כי השי"ן הוה אין חיבור רק יאמר היום יום אחד או יום ב' בלא שי"ן:

הג"ה והלבוש האריך בס"י תפ"ט סי' ב' המל' בטעמא למה אין הנוסחא אמיתית שהיום ע"ש: ומן תיבת היום ואילך היא מצות הספירה. ומי ששומע הברכה מחבירו יאמר אמן קודם שיתחיל לספור היום. וכיון שהספירה היא לעומר צ"ל היום כך וכך לעומר ולא כמו שנוהגין העם שאומרים בעומר: